

PERSPEKTIVER I **Dansk**

Hvis du vil arbejde videre

**EKSTRAMATERIALE TIL
ARGUMENTER FOR FORANDRING**

DANSKLÆRERFORENINGENS FORLAG

© Dansk lærerforenings Forlag. Kopiering må finde sted efter gældende aftale med Copydan.

Hvis du vil arbejde videre

Herunder finder du en liste med forslag til fordybelse i andre tekster, der behandler klimaforandringer. Mange af forslagene egner sig til at arbejde med begreberne fra dette kapitel: pointe, begrundelse, grundantagelse, argumentationsgreb og vurdering af argumentation. Du kan fx arbejde med en eller flere af disse titler:

- I tv-serien *The Newsroom* af Aaron Sorkin (2012-2014) følger vi livet på en fiktiv nyhedskanal. Hvert afsnit behandler en autentisk begivenhed, som skal præsenteres i aftenens nyhedsudsendelse. Det første afsnit "We Just Decided To" i 1. sæson omhandler olieudslippet fra olieplatformen Deepwater Horizon. I serien beslutter tv-nyhedsvært Will McAvoy, at olieudslippet skal være hovedhistorien i aftenens nyhedsudsendelse, selv om alle de konkurrerende kanaler har fokus på den nye iPhone. Du kan eksempelvis fokusere på Will McAvoy's begrundelser for at gøre Deepwater Horizon til aftenens tophistorie og finde eksempler på de pointer og begrundelser, som McAvoy's kolleger og gæster i studiet fremsætter. Du kan også arbejde med afsnittets tegn på autenticitet og fiktionisering (se boksene i grundbogen, side 48-53). Tv-serien kan streames via HBO.
- Bjørn Lomborgs dokumentarfilm *Cool it* (instrueret af Ondi Timoner i 2010) er en filmatisering af Lomborgs debatbog med samme titel (fra 2007). Det er Lomborgs pointe i dokumentarfilmen, at anstrengelserne for at stoppe den globale opvarmning baserer sig på følelser i stedet for fornuft, og at de mange milliarder, som postes ind i at stoppe klimaforandringerne, er dårligt givet ud. – Dårligt givet ud, fordi pengene ikke vil føre til nogen særlige forbedringer for klimaet, men kun føre til en nedgang i både velstand og komfort for mennesker. Lomborg anerkender de menneskeskabte klimaforandringer, men mener, at pengene kort sagt kan bruges bedre og mere effektivt. Filmen *Cool it* førte til en hård kritik, da flere opfattede Lomborgs ideer som meget kontroversielle. Fx forklarer Lomborg i filmen, at hvis man vil redde isbjørnene, kan grønlandske fangere jo bare lade være med at skyde så mange, som de gør i dag. Det kan også være interessant at belyse, hvordan Bjørn Lomborgs personlige liv, herunder hans sygdomsramte mor, udgør en del af klimaargumentationen.
- Se dokumentaren: *En klima-krimi!* (2010). "Der står presse mellem bilerne, de skal sateme ha' samme tur. Slut". Sådan hører man en indsatsleder råbe til sine politibetjente under demonstrationerne i forbindelse med COP15 i København i 2009. Politiet opfordrede altså til at slå hårdt ned på både demonstranter og pressen, som også var massivt til stede på gaderne under topmødet. I dokumentarfilmen følger vi en gruppe demonstranter og det retslige efterspil. I alt blev næsten 1000 demonstranter anholdt, og de to aktivister, Tannie og Stine, som kameraholdet har særligt fokus på, blev begge efterfølgende idømt fire måneders betinget fængsel, bl.a. for at opfordre til vold. Det er en subjektiv dokumentar, dvs. den kan sammenlignes med et debatindlæg om politiets indsats og det retslige efterspil.
- Du kan arbejde med dokumentarfilmens pointe og finde eksempler på argumentationsgreb, appelformer og visuelle virkemidler, som understøt-

ter filmens overordnede pointe. Politiet mener, at flere citater fra filmen er taget ud af kontekst, og Pressenævnet gik derfor ind i sagen. Det drejer sig eksempelvis om dette politi-citat: "Så vil jeg fanden rende mig se den stav blive rødglødende, når vi skal op og have fat i den bil ... Fuld skrue gennem det lort". Filmen er instrueret af Helene Meden & Nikolaj Viborg (2010) og kan ses på www.ekkofilm.dk.

- Du kan også fordybe dig i, hvordan klimaskeptikere argumenterer, og hvilke argumentationsgreb de typisk anvender. På hjemmesiden videnskab.dk kan du lære at spotte en videnskabsfornægter. Læs Louise Schou Drivsholms artikel "Fem tegn: Sådan spotter du benægtelse af klimaforandringer", 26. juli 2017. I artiklen linkes desuden til en forskergruppes YouTube-kanal; i videoerne klæder de modtagerne på til at kunne genkende benægttere af klimavidenskab.
- *Turen går til de varme lande* er en guide fra Politikens Forlag (2009). Måske kender du de populære rejseguides med forslag til, hvad man skal se, spise og lave i alverdens byer og lande. Men *Turen går til de varme lande* er en guide til, hvordan du selv kan formindske din udledning af CO₂. Bogen indeholder baggrundsinformationer om klimaforandringer og "besøger" lande, som risikerer at blive hårdt ramt på længere sigt. Bogen er skrevet af to journalister, Lars Dahlager og Michael Rothenborg, som i flere år har beskæftiget sig med klimastoffet i aviser.
- Charlotte Weitzes roman *Den afskyelige* (2016) foregår i en ubestemt, men ikke alt for fjern fremtid, hvor Golfstrømmen er gået i stå, og hvor klimaændringerne hastigt forandrer verden. Bogens hovedperson er Heidi, som har mistet sin søster i "verdens sidste skiulykke", den sidste fordi der ikke er mere sne at stå på ski på. Heidi forelsker sig i Kenneth, der lider af unormal svedproduktion. Sammen forsøger de at skabe en tilværelse, der ikke påvirker klimaet negativt. Du kan fx arbejde med, hvordan romanen humoristisk skildrer udfordringerne ved at leve klimabevidst. Eller du kan undersøge dens mange symbolske lag, hvor man kan fortolke på afskyelige snemænd, kulde og varme, sammenhængen mellem klimaændringer og genetiske mutationer eller Kenneths usandsynligt lange kønsorgan. Endelig kan du også undersøge *Den afskyelige* som et eksempel på den såkaldte *cli-fi* ('climate fiction'), som er en fremvoksende undergenre til science fiction, der specifikt omhandler miljø- og klimaændringer.
- Et andet eksempel på fiktion, som kredser om miljøforandringer er novellen "Luna seconda" fra samlingen *Fjer* af Ursula Scavenius (2015). I novellen virker naturen truende og dystert: Månen har født en anden måne, og vandet stiger og stiger. Det virker, som om alle er flygtet, mens novellens to eneste og ensomme personer, Anker og Sabine, klynger sig til hinanden og forsøger at overleve.
- I anledning af FN's klimakonference COP15 i København i 2009 udgav forlaget Borgen med støtte fra Klima- og Energiministeriet lyriksamlingen *Hallo – jeg er vejret*. I forordet skriver daværende klima- og energiminister Connie Hedegaard "at det er vigtigt at sætte ord på udfordringen – forståelige ord. Tankevækkende ord. Gerne også andre ord end dem, vi politikere bruger, når vi forsøger at sige, hvad der skal siges." Bogen indeholde tolv digte af kendte danske digtere. "12 digte, der måske rummer

de ord, der gør os lidt bedre i stand til at fatte det ufattelige. Det er på høje tid..." Digtene kan læses og fortolkes som lyrik, der, som Hedegaard skriver, sætter ord på udfordringen.

- I nyhedsudsendelsen *Deadline* på DR2, sendt den 15. marts 2018, er der en længere samtale med digteren Lars Skinnebach, litteraturforskeren Tue Andersen Nexø og klimaforskeren Ruth Mottram om, hvordan kunstnere kan hjælpe med at forstå klimakrisen.